

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 81/26

Luksemburgā, 2026. gada 4. jūnijā

Ģenerālvokātes secinājumi lietā C-553/24 *Assemblée nationale*/Parlaments un Padome

Ģenerālvokāte T. Čapeta: Francijas Nacionālās asamblejas celtā prasība pret ES patvēruma un imigrācijas tiesību aktiem, pamatojoties uz subsidiaritātes principa neievērošanu, ir jānoraida

Līgumā par Eiropas Savienību (LES) un Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) ir iekļauti juridiski saistoši protokoli, kas sīkāk precizē šo līgumu darbību. 2. protokols par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principu¹ piemērošanu nodrošina, ka ES iestādes ievēro šos principus, kā noteikts LES 5. pantā. *Subsidiaritātes princips* prasa, lai ES rīkotos tikai tad, ja dalībvalstis vienas pašas nevar pietiekami labi sasniegt mērķus. *Protokola Nr. 2 8. pants* piešķir Eiropas Savienības Tiesai kompetenci pārskatīt un, iespējams, atcelt ES tiesību aktus, kas, iespējams, pārkāpj subsidiaritātes principu. Šādas lietas var ierosināt dalībvalstis vai šīs dalībvalstis tās var paziņot saskaņā ar savu tiesību sistēmu savas valsts parlamenta vai kādams tā palātas vārdā. Šī lieta ir pirmā reize kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā, kad 2. protokola 8. pantu ir izmantojis valsts parlaments.

Pamatojoties uz 2. protokola 8. pantu, Francijas Republikas Nacionālās asamblejas, kas ir viena no Francijas parlamenta palātām², deputātu mazākums lūdz atcelt ES regulu par patvēruma un imigrācijas pārvaldību³ pilnībā vai, pakārtoti, atcelt tās daļu, kas attiecas uz solidaritāti⁴.

Šī regula ievieš obligātu solidaritātes mehānismu, lai atbalstītu dalībvalstis, kuras saskaras ar migrācijas spiedienu. Tas tiek darīts, izveidojot pārceļšanas sistēmu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējiem. Nacionālā asambleja apstrīdēja šo sistēmu kā tādu, kas kaitē dalībvalstu suverenitātei, nacionālajai identitātei un integritātei, jo tām ir pienākums savā teritorijā uzņemt trešo valstu valstspiederīgos, uz kuriem attiecas šādi pārvietošanas pasākumi. Tādēļ Nacionālā asambleja, ko atbalsta Ungārija, apgalvo, ka šī regula pārkāpj subsidiaritātes principu. Tā šīs nostājas pamatošanai izvirza piecus prasījumus. Parlaments un Padome, kurus atbalsta Grieķija, Spānija un Komisija, apstrīd lielākās daļas no šiem prasījumiem pieņemamību. Tie apgalvo, ka iebildumi, kas pamato prasību, kura celta saskaņā ar 2. protokola 8. pantu, var attiekties vienīgi uz subsidiaritātes principu, bet dažu Nacionālās asamblejas prasījumu gadījumā tas tā nav.

Šodienas secinājumos **ģenerālvokāte T. Čapeta [T. Čapeta] atzīst šīs lietas novitāti** un, pirmkārt, izvērtē Tiesas kompetenci izskatīt šo lietu. Ģenerālvokāte norāda, ka, lai gan prasībai, kas celta saskaņā ar 2. protokola 8. pantu, un tipiskai atceļšanas prasībai saskaņā ar LESD 263. pantu ir viens un tas pats priekšmets, proti, Savienības tiesību akta atceļšana, pirmo var uzskatīt par īpašu (*sui generis*) atceļšanas prasību, attiecībā uz kuru Vispārējai tiesai nav skaidri atzīta kompetence. Tādēļ ģenerālvokāte uzskata, ka **Tiesas kompetencē ir lemt par prasību, ko cēlis valsts parlaments**, pamatojoties uz 2. protokola 8. pantu.

Otrkārt, **izvērtējot lietas pieņemamību, ģenerālvokāte aicina Tiesu nošķirt subsidiaritātes principu no citiem principiem, kas saistīti ar kompetenču sadalījumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm**, proti, no pilnvaru piešķiršanas un proporcionalitātes [samērīguma] principiem. Lai gan visu trīs federālo principu mērķis ir panākt optimālu lēmumu pieņemšanas līmeni, viņa uzskata, ka prasījumu, ko iesniedzis valsts parlaments, pamatojoties uz 2. protokola 8. pantu, ir pieņemami tikai tiktāl, cik tie attiecas uz subsidiaritātes principu; prasījumi par šiem diviem pārējiem principiem nav pieņemami. Līdz ar to ģenerālvokāte uzskata, ka pieņemams ir tikai prasījums, kurā apgalvots, ka dalībvalstis būtu

spējušas efektīvāk nekā Eiropas Savienība risināt problēmas, ko radīja starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju masveida pieplūdums. Turpretī citi Nacionālās asamblejas prasījumi, piemēram, par to, ka Savienībai nav kompetences pieņemt regulu, par obligātā solidaritātes mehānisma iespējamajām negatīvajām finansiālajām sekām un par pārceļšanas sistēmas lietderību, neattiecas uz subsidiaritātes principu un tāpēc nav pieņemami.

Treškārt, **izskatot šo pieņemamo prasījumu, ģenerālvokāte** uzsver, ka **saskaņošanai nevajadzētu būt jebkāda tiesību aktu kopuma mērķim**, bet drīzāk kā iespējamam līdzeklim, lai sasniegtu piemērotu un atsevišķu mērķi. No šāda viedokļa Tiesai būtu jāpieprasa iestādēm pienācīgi izskaidrot savu vērtējumu par iemesliem, kuru dēļ ir vajadzīga rīcība Savienības līmenī un kuri pārsniedz vienkāršu vēlmi veikt saskaņošanu. Šādam izskaidrojumam nevajadzētu būt stereotipiskam, bet gan balstītam uz katra likumdošanas akta īpatnībām. Šāds "individualizēts" pamatojums liktu iestādēm jāpilni izvērtēt, vai Savienībai ir jārikojas konkrētā situācijā. Turklāt tas ļautu Tiesai izlemt, vai šāda ES rīcība šķiet pamatoti nepieciešama.

Ģenerālvokāte T. Čapeta no tā secina, ka šajā lietā izvirzītie iemesli rīcībai ES līmenī šķiet pamatoti un ka Nacionālā asambleja nav izvirzījusi nevienu argumentu, lai atspēkotu šādu secinājumu. Līdz ar to **ģenerālvokāte ierosina Tiesai noraidīt vienīgo Nacionālās asamblejas prasījumu par subsidiaritātes principu kā nepamatotu** un noraidīt prasību kā daļēji nepieņemamu un daļēji nepamatotu.

PIEZĪME. Ģenerālvokāta secinājumi Tiesai nav saistoši. Ģenerālvokāta uzdevums ir, rīkojoties pilnīgi neatkarīgi, piedāvāt Tiesai juridisku risinājumu viņam nodotajā lietā. Tiesas tiesnešu apspriedes par šo lietu sāksies tikai tagad, un spriedums tiks pasludināts vēlāk.

PIEZĪME. Atceļšanas prasībā tiek lūgts atcelt Savienības tiesībām pretrunā esošus Savienības iestāžu aktus. Ievērojot konkrētus nosacījumus, dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var vērsties Tiesā vai Vispārējā tiesā ar atceļšanas prasību. Ja prasība ir pamatota, tiesību aktu atceļ. Attiecīgajai iestādei ir jāaizpilda juridiskais vakuums, kas varētu rasties šā akta atceļšanas dēļ.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Secinājumu [pilnteksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: [Stefaan van der Jeught](#) ☎ (+352) 4303 2170.

Secinājumu nolasišanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ [Protokols \(Nr. 2\)](#) par subsidiaritātes un proporcionalitātes principu piemērošanu.

² Francijas Republikas Nacionālā asambleja ir Francijas parlamenta apakšpalāta, kurā ir 577 deputāti, savukārt augšpalāta ir Senāts, kurā ir 328 senatori.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes [Regula \(ES\) 2024/1351](#) (2024. gada 14. maijs) par patvēruma un migrācijas pārvaldību. Šī regula ir daļa no jaunā ES Migrācijas un patvēruma pakta, kas ir ES pasākumu kopums, ar ko reformē ES patvēruma un migrācijas tiesisko regulējumu.

⁴ Regulas IV daļa.